

NORWEGIAN
INNOVATION
CLUSTERS

Utlysning 2020

Norwegian Innovation Clusters inviterer til opptak av klynger innenfor Arena og Arena Pro i en nasjonal konkurranse

Programmet *Norwegian Innovation Clusters* eies og drives i felleskap av Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet. I 2020 gjennomfører programmet en ny utlysning med sikte på opptak av nye klynger som skal få støtte fra programmet. Utlysningen er åpen for forslag innenfor:

1. Klynger som søker opptak i Arena
2. Klynger som søker opptak i Arena Pro

Denne utlysningen omfatter ikke delprogrammet for modne klynger. Det tas sikte på en egen utlysning for delprogrammet, når dette er klart.

Klyngeprogrammets formål

Norwegian Innovation Clusters skal bidra til verdiskaping i næringslivet i Norge gjennom å utløse, forsterke og gjennomføre samarbeidsbasert utvikling, som ikke hadde funnet sted i samme omfang eller i samme hastighet uten offentlig støtte. Samarbeidsbasert utvikling gir synergier gjennom stordriftsfordeler og komplementaritet.

Klyngeprogrammet støtter samarbeidsbasert utvikling fordi det bidrar til programmets formål som er:

- å øke innovasjonsevnen og verdiskapingen til de bedriftene som deltar i klyngesamarbeidet
- å forsterke klyngenes rolle som tilrettelegger for fornyelse og vekst i norsk næringsliv
- å øke klyngenes bidrag til å utvikle attraktive innovasjonsøkosystemer¹ regionalt og nasjonalt.

Klyngeprogrammets mål

Programmet som helhet utvikles, gjennomføres og rapporteres med grunnlag i følgende mål:

Effektmål:

- Økt verdiskaping hos bedriftene
- Økt innovasjonsevne

Resultatmål:

- Økt samarbeidsbasert utvikling hos klyngens aktører, internt og eksternt
- Økt tilgang på vekstkapital og relevant kompetanse i klyngen
- Økt synliggjøring og anerkjennelse av klyngens ressurser og attraktivitet
- Økt tilgang på fysiske og immaterielle fasiliteter og ressurser i innovasjonsøkosystemet
- Økt samarbeid med andre innovasjonsaktører for å forsterke innovasjonsøkosystemet

¹ Innovasjonsøkosystem beskriver et aktørsett bestående av etablerte bedrifter, gründere, kapital, akademia og offentlige aktører, samt det etablerte samspillet og koblingene mellom de ulike aktørene

Gjennom finansiering, kompetansebygging og nettverksbygging bidrar klyngeprogrammet til å etablere og utvikle klyngene til å bli gode koblings- og en samhandlingsarena. Arena perioden benyttes til å etablere og iverksette de gode klyngene. Arena Pro perioden skal stimulerer klyngene til videreutvikling av klyngens strategiske betydning utover å være en koblings- og en samhandlingsarena. Klyngens betydning økes gjennom at de i større grad tar ansvar for å mobilisere, koordinere og gjennomføre utviklingsprosjekter knyttet til samarbeidsbaserte fellestiltak (industrielle løft) i klyngen. Et industrielt løft er en større industriell satsning som vil kreve en rekke utviklingsprosjekter for å bli realisert. Målsettingen er å bygge gode miljøer som fortsetter arbeidet med egen driftsfinansiering når Arena Pro perioden er over.

Innovasjon skjer sjeldent i et vakuum og klyngeprogrammet er særlig opptatt av klyngens evne til å identifisere og koble seg opp mot andre nasjonale og internasjonalt ledende miljøer og markeder innenfor sitt felt. Klynger som søker Arena Pro forventes å ha klare målsetninger for sitt internasjonale arbeid og må begrunne arbeidets bidrag til måloppnåelse innenfor klyngens industrielle løft.

Om utlysningen

Utlysningen er en nasjonal konkurranse med bakgrunn i en begrenset ramme for dette virkemiddelet. Programmet vil velge de søkerne som i størst mulig grad vurderes til å bidra til programmets formål. Klyngenes bidrag til fornyelse og vekst vil alltid være viktige elementer som er vektlagt i kriteriesettet. Det samme er kobling til bærekraft og at klyngen bidrar til utvikling av et innovasjonsøkosystem.

Nytteverdien av samarbeid er grunnleggende for klynge-tankesettet, som betyr at samarbeid mellom flere klynger/innovasjonsmiljø vil bli vurdert som positivt, og vil tillegges ekstra vekt. Dette gjelder særlig klynger som søker opptak til Arena Pro-Nivå. Dette nivået må også kunne vise hvordan klyngens bidrag til eksport og internasjonalisering er, for sine medlemsbedrifter.

Årets utlysning vil også involvere regionalt nivå, for bedre å koordinere regionale prioriteringer med den nasjonale konkurransen, som klyngeprogrammets utlysning er.

Erfaringsmessig er det stor interesse for å bli tatt opp i klyngeprogrammet. Det er ikke ønskelig at søkere legger ned mer arbeid enn nødvendig i søknadsprosessen. Det er derfor laget en «Selvtest på modenhet», hvor søkeren oppfordres til grundig vurdere om de etterspurte elementene er på plass for å kunne nå opp i konkurransen. Klyngeprogrammet vil tilby kompetanse/rådgivning til de initiativene som mener de ikke er modne nok på søknadstidspunktet.

Med dette som bakgrunn vil det kun være en søknad som skal sendes inn til Innovasjon Norge.

I år ber vi om at søkere sender inn:

1. Søknader om opptak i Arena
2. Søknader om opptak i Arena Pro

Søknadene danner grunnlag for endelig vurdering og beslutning. Det blir ikke utlysning på GCE-nivået/Modne klynger-nivået.

Frist for innsending av prosjektsøknader: 25.09.2019 kl. 16:00.

Søknader skal sendes i elektronisk format til: post@innovasjon norge.no

Informasjonsmøte for potensielle søkere avholdes 16. juni 2019 kl. 14:00 - 15:00 på Teams på grunn av korona situasjonen. Møtet vil bli tatt opp og lagt ut på utlysningssidene. Regionale klyngerådgivere vil kunne følge opp med individuell rådgivning til søkere. Det vil også bli opprettet en egen Q&A side, og hvor det blir anledning til å stille spørsmål via nic@innovasjon norge.no.

Hvem inviteres til å søke?

Målgruppen

Programmet er et tilbud til klynger med følgende karakteristika: En klynge er en geografisk samling av relaterte virksomheter som er knyttet sammen gjennom ulike former for samarbeid, kunnskapsflyt og konkurranse. Aktørene i klyngen skal omfatte næringsliv, kunnskapsmiljøer, kapitalmiljø og offentlige utviklingsaktører, men med næringsaktørene i førersetet. Aktørene i klyngen erkjenner at de er del av en klynge og er villige til å delta i felles aktiviteter for å styrke klyngen. Programmet retter seg mot klynger med særlige forutsetninger for å kunne stimulere til nyskaping, omstilling og vekst innenfor sine respektive områder.

Målgruppen er klynger med:

- Klare og felles ambisjoner og godt definerte fokusområder forankret i nyskaping, omstilling og vekst.
- Deltakere og samarbeidspartnere som gir et godt ressursgrunnlag for å realisere ambisjonene
- Et potensial for økt verdiskaping
- En klyngeorganisasjon og en bred forankret gjennomføringsplan
- Muligheter for å ta del i utviklingen av innovasjonssystemer

Med dette som utgangspunkt kan klyngeprogrammet støtte klynger som er i ulike faser i sin utvikling, og som har ulike forutsetninger for å realisere identifiserte resultater og effekter.

Arena

Klyngeprogrammet støtter tidligfase klynger som ønsker å gjennomføre aktiviteter for å øke klyngens samhold og tillit og dermed utvikle seg til å bli en sterkere koblings- og samarbeidsarena. Klynger som tas opp på Arena-nivå må kvalifisere seg i henhold til et nasjonalt kriteriesett som skal sikre at klyngen har et tilstrekkelig utgangspunkt for videreutvikling og at klyngens videreutvikling vil bidra til verdiskaping.

Klyngeprogrammet tilbyr risikoavlastning gjennom finansiering av Arena-klynger i inntil tre år med en årlig støtte til klynge drift på to millioner kroner, som kan benyttes til å etablere klyngen som en koblings og samhandlingsarena, samt arbeide frem eventuelle samarbeidsbaserte utviklingsprosjekter.

Arena-klynger vil få tilgang til klyngeprogrammets lærings- og delingsplattform med bl.a. klyngelederskolen, oppstartseminar og skreddersydde workshops.

Arena Pro

Klynger som ønsker å videreutvikle sin strategiske betydning utover en etablert koblings- og samhandlingsarena, kan søke om opptak som Arena Pro. Klyngens betydning økes gjennom at klyngens ledelse tar ansvar for å mobilisere, koordinere og gjennomføre utviklingsprosjekter i klyngen. Klynger som søker opptak i Arena Pro må ha et ressursgrunnlag og utviklingsstrategi som består av industrielle løft i form av utviklingsprosjekter som skal løfte klyngens strategiske betydning utover driftsaktivitetene. Utviklingsprosjektene skal bidra til å styrke klyngens materielle og immaterielle ressurser til glede for alle klyngens medlemmer.

Klyngeprogrammet kvalifiserer klyngene som tas opp som Arena Pro for å sikre at de har et nødvendig fundament for videreutvikling av klyngens betydning. Opptak til Arena Pro gjennomføres årlig i en nasjonal utlysning. Klyngeprogrammet støtter Arena Pro-klynger i fem år. Den årlige finansieringen består av tre millioner i driftsstøtte og opptil tre millioner i utviklingsstøtte til koordinering og gjennomføring av samarbeidsbaserte utviklingsprosjekter. Basert på egenskaper ved klyngen og klyngens innovasjonsøkosystem kan man gjøre unntak i sammensetningen av drift og utviklingsstøtte.

Arena Pro nivået representerer det siste nivået hvor klyngen vil få tilgang til offentlig driftsstøtte. Det er derfor viktig at klyngen på dette nivået arbeider med en exit strategi for videre drift av klyngen etter at Arena Pro perioden er avsluttet.

Den finansielle utviklingsstøtten skal bidra til å styrke klyngens kapasitet til å organisere, finansiere og gjennomføre ulike typer samarbeidsbaserte utviklingsprosjekter med bred betydning for bedriftene i klyngen.

Utviklingsstøtten gis innenfor områdene:

- Kompetanseutvikling
- Innovasjonssamarbeid
- Internasjonalisering

Når klyngen har utviklet et nasjonalt ressursgrunnlag og har en nasjonal posisjon, kan klyngen søke om å bruke Norwegian Centre of Expertise (NCE)-merkenavnet. Klynger kan når som helt søke om å bruke NCE merkenavnet, men må da minimum ha et nasjonalt ressursgrunnlag som reflekterer alle fem aktørene i fempunktsmodellen og gullsertifisering i ESCA modellen. Klynger som søker om å bruke NCE merkenavnet i Arena Pro perioden, vil ha tilgang til de samme tjenestene som Arena Pro-klyngene.

Arena Pro-klynger vil få tilgang til klyngeprogrammets lærings- og delingsplattform.

Forutsetning for disse kontraksperioder er at man tilfredsstillt krav for bevilgninger fra Innovasjon Norge og gruppeunntaket for EUs statsstøtteregulering

Kriterier for opptak i klyngeprogrammet

Vedlagt er vurderingskriterier, som angir hva som forventes av klyngene både når det gjelder klyngens karakteristika og plan for å initiere, forsterke og akselerere samarbeid.

Innovasjon Norge i samarbeid Forskningsrådet, Siva og Fylkeskommunene vil kunne gi råd og veiledning i denne prosessen, og Innovasjon Norge tilbyr en kompetansemul med inntil to workshops som del av denne rådgivningen.

Formelle krav til søker

Det skal oppgis en ansvarlig **kontaktperson** for søkermiljøet.

Klyngen må velge *en* juridisk enhet til å representere klyngen som formell **avtalepartner** for programmet. Dette kan enten være en etablert organisasjon eller en ny organisasjon som etableres for formålet.

Klyngeprogrammet har utarbeidet programbeskrivelse og programveileder, og disse vil være rammene for programmet og finansiering fra Innovasjon Norge.

Innholdet i søknaden

A. Søknad om opptak i klyngeprogrammet

Prosjektsøknader utarbeides etter vedlagte maler:

- Søknadsmalen
- Mal for medlemsoversikt
- Mal for styrets sammensetning
- Mal for uttalelse fra kjernemedlemmer
- Mal Ressursgrunnlag – Visuell
- Mal for gjennomføringsplan og budsjett

Søknadene skrives på norsk. Skriv så kort og presist som mulig, og beskriv det som er relevant for deres klynge.

Vurderingen av søknader

Søknadene vil i første runde bli sortert ut fra om de oppfyller kvalitetskrav til å bli en Arena- eller Arena Pro-klynge. Deretter vil klyngeprogrammet gjennomføre intervjuer med en utvalgt gruppe av søkere for å vurdere hvilke som kommer høyest opp i konkurransen. I dette arbeidet vil det bli hentet inn vurderinger fra eksterne.

A. Søknad om opptak i klyngeprogrammet

Vurderingskriterier

Søknadene vil bli vurdert etter fem hovedkriterier. Disse kriteriene vil bli lagt til grunn for vurderingene av søknadene på alle nivåene, men det vil være spesifiserte krav til innhold for hvert nivå. (De fem kriteriene har sin hovedreferanse til punktene 1 til 6 i søknadsmalen.)

De felles hovedkriteriene og hovedspørsmålene er:

1. **Rasjonale bak klyngen**
2. **Klyngens visjon, misjon og hovedmål.**
3. **Klyngens ressursgrunnlag.**
4. **Fokusområder og gjennomføringsplan.**
5. **Potensielle resultater og effekter av klyngens arbeid.**
6. **Klyngen har en rolle i utviklingen av et innovasjonssystem.**

Se vedlagte spesifiserte vurderingskriterier

Vurderingsprosedyre

Alle søknader vil bli vurdert av en vurderingsgruppe bestående av representanter fra de tre eierne. Klyngeprogrammet vil invitere Fylkeskommunene til å gjøre en prioritering av søknadene fra sin region. I etterkant vil det bli gjennomført regionale intervjuer digitalt med kvalifiserte søkere.

I tillegg vil kvalifiserte søknader bli vurdert av et ekspertpanel. Klyngeekspertene gjør først en individuell vurdering av de enkelte søknadene, med score og kommentarer for hvert kriterium. Deretter sammenstiller ekspertene sine vurderinger og blir enige om en rangering av søknadene.

Med utgangspunkt i ekspertenes vurderinger foretar klyngeprogrammet en porteføljevurdering basert på klyngens bidrag til nasjonal fornyelse og omstilling. På dette grunnlaget utarbeides en innstilling til eierstyret for klyngesatsingen som beslutter hvilke prosjekter som skal godkjennes og få støtte fra Norwegian Innovation Clusters.

Offentliggjøring

Søknader om opptak i klyngeprogrammet blir behandlet som konfidensiell informasjon. Alle som deltar i vurderingen av søknadene vil underskrive taushetserklæringer.

Innovasjon Norge vil offentliggjøre oversikter over innkomne søknader på utlysningens internettside.

Klynger som godkjennes som nye deltakere i klyngeprogrammet, blir offentliggjort på et arrangement i etterkant av eiernes beslutning.

Gjennomføringsplan

Vurderings- og beslutningsprosedyre

Prosedyre og tentativ framdrift for vurdering og beslutning av nye klynger i 2020:

	Aktivitet	Tidspunkt
1	Utlysning av programmets tilbud	10.06.2020
2	Informasjonsmøte for potensielle søkere	16.06.2020
3	Frist for innsending av søknad om opptak	25.09.2020
4	Aktuelle intervjuer digitalt	12.10-20.10.2020
6	Søknadsvurderinger ferdigstilt	06.11.2020
	1. Ekspertpaneler	
	2. Utfyllende vurderinger og intervjuer	

	3. Innstilling til programrådet	
7	Beslutning i programrådet	13.11.2020
8	Offentliggjøring (tentativ)	19.11.2020

Nærmere informasjon om utlysningen

Programledelsen for Norwegian Innovation Clusters kan gi utdypende informasjon om utlysningen; prosedyre, kriterier, søknadsmaler, m.m.:

Navn	Role	Email	Telefon
Espen Warland	Hovedansvarlig for utlysningen	espen.warland@innovasjon Norge.no ;	91371721
Kristianne Paasche	Klyngeteam IN	kristianne.paasche@innovasjon Norge.no	93055766
Line Magnussen	Klyngeteam IN	line.magnussen@innovasjon Norge.no	93203546
Martin Hennum	Klyngeteam IN	Martin.hennum@innovasjon Norge.no	48023100
Karin Øyaas	SIVAs representant	karin.oyaas@siva.no	95936526
Trine Steen	NFR representant	trs@forskningsradet.no	92604791

Innovasjon Norge har et team med regionale klyngerådgivere som kan være diskusjonspartnere i spørsmål om utvikling av klyngen:

Navn	Rolle	Email	Telefon
Randi Abrahamsen	Arktis (Troms og Finnmark)	randi.abrahamsen@innovasjon Norge.no	95858680
Linda Simensen	Nordland	linda.simensen@innovasjon Norge.no	99399226
Anders Andreassen	Trøndelag, Møre og Romsdal	Anders.andreassen@innovasjon Norge.no	99640981
Mari Klokk Leite	Møre og Romsdal, Trøndelag	Mari.Klokk.Leite@innovasjon Norge.no	94786452
Vivian Lunde	Vestland	Vivian.Lunde@innovasjon Norge.no	95261207
Hans Kristian Torske	Rogaland Vestland	Hans.kristian.torske@innovasjon Norge.no	99161128
Rita Schage	Agder	rita.schage@innovasjon Norge.no	95703962
Arne Borgersen	Telemark og Vestfold	arne.borgersen@innovasjon Norge.no	91123143
Olav Bardalen	Viken og Oslo	olav.bardalen@innovasjon Norge.no	95858649
Jon-Vidar Knold	Viken og Oslo	jon-vidar.knold@innovasjon Norge.no	47809027
Anne Cathrine Morseth	Innlandet	Anne.Cathrine.Morseth@innovasjon Norge.no	48267928